

יזדען, געדענעם, אודער קאמפ געגען דירדייפות אוית זידען אין דיטשלאנד דויערטן!

Oplata poczlowa uiszczena ryczałtem

הריינט 14 זירטטען (שאבעלע פון די מלונקה) (לאטעריע ועה 12-13 זייט) פרוי 20 נראשין NAJER FOLKSBLAT

פֿילַעַן פֿאָלְמַסְפֿלַאַט

№ 216

Łódź, Niedziela, 15 września 1985 r.

דרכון

דָּרִיכֵעַנְטָעֶר יְאָהָרָגָנָגָן

לארז, זונטאגן, יוז אלול הרציה

№ 216

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71, Tel. טעל. 224-71.

здරעס פון רעדזקיע אונ פָּדָמִינְטָרִיךְ אַפְּרִילְמַדְוָעָה: לְאָדוֹן פָּעַטְרִימְאָוָועָר 21, טעל. 224-71.

אָבָּל בְּבָדָּה

בלב נדכא ונישבר אנו מודיעים לכהל העברי על פטירת היישר באדם עמו
בצרכי צבור באמונה

ר' אליעזר חנוך בערגער נ"ז

סגו בשיא הקהלה העברית בלודז

הנפטר עמד ושרת רב שנים בכהונתו במיטב כחותיו וכחטה באמצעות עבורתו
עלתה נשמה השמיימה ביום, עש"ה פ' תב'א הרציה.

ההלו' תה' ביום א', יוז אלול הרציה בשעה ה-11 לפני הצהרים ממעו'ן
הנפטר, רח' דרבונובסקא 5.

השלטו של הקהלה העברית בלודז

המועצה של הקהלה העברית בלודז

ספוגי צער ויגזו אנו מודיעים, כי ביום עש"ה, ט' אלול הרציה נפטר

ב"ע ר' אליעזר חנוך ברגער

סגו הנשיא של הקהלה העברית בלודז.

פקידי הקהלה העברית בלודז.

שווור גוטרפלען אליבן צוים פון אונזער לאוניג'ערידען פרעומען פון דער
זאלטשטייטשער שוהה, ויצע-פרעומען פון דער לאזיזער קהלה

דער זאלזער קהלה אונזער גוטרפלען מאכליין ווי אוץ דער פערוואלטונגן פון
דריקען מיר אום דער זאלזער קהלה אונזער טיסטטען מיטגעטה.

דער סאמיטעט פון דער אלטשטייטשער שאלה
ווארברטאס 20.

מודעת אבל
נדחים ונרעשים אנו מודיעים על האסון הנדר שקרה אונזער בתקומת מאתנו ביום
עש"ה פרשת חב'א הרציה עשרה ראש העסוק הגדיב החמץ המזוני היישר באדם

כל ימי עבר לטובה הגדיב היה מושך נפש והקריב חייו על מותם מפלגה.
זכר לא ימוש מאתנו נגאת.

ההלו' תה' היום ביום א', יוז אלול בשעה 11 לפני הצהרים ממעו'ן דרבונובסקא 5.
אשטו ומשפחתו המתאבלת.

ח' יומן י"ז, י"ז אלול ש. ז, שעשו 10 בוקר תער בעית החיים דלוידן

הציגת המצלבה זוכרו של

אהרו שטרן ז"ל
מענדיל שטרן ז"ל

כל קרוביו ומורי עטיפות מהבקשות גזה לבוא בשעה העודה.

ה. מ. ש. פ. ח. ת.

ז'יגיב'ן סופ' פון זיגע-פרעומען פון דער קהלה-פערוואלטונג

אליעזר בערגער נ"ז
הענער בערגער נ"ז
דריקט אום דעם פיטנטהיל דער פָּמְלִיכְיַד

די צייניסטייש פראצ'יז און דער פערוואלטונג
אוו איז ראמט פון דער לאזיזער יודישער קהלה.

**גנעפנט דעם לאהאל פון דער
פֿרְדַּסְׂן ? נִימָאָן פֿיעַסְׂרֵיךְ 122.**

לאדו איראפעיזויט זיך פון טאג-צ'טאָן.

ציינְ-צְרָצְיִיט קְוֹמָעַ זֶה אָנוּ כְּבָר שְׁתָאָם וְיַעֲן,
על-גְּבָעָתָאָן הַעֲבָסְטָן נִיְ-מַעֲדָרָן אַיְנְגָעָרְדָעָנָט
אַקְאָלְעָן אָנוּ גַּעֲוָעַלְבָּעָר, פָּנוּ וּלְבָעָר מִיר קְפָּנָעָן
וְיַן עַנְצְּטִיקְעָן.

קְאָרְגִּיגָע וְזֶה אָנוּ פְּאָרְגְּעָקְלָמָן דִּי פְּאָרְכְּלָעָט
עַרְפְּקָנְגָגָהָן הַן נִיעַם פְּאָרְגְּעָסְטָרְטָעָן לְאָקָאָל
דָּעָר בְּעַקְאָנְטָעָר אָנוּ פְּאָפְּלְעָעָר אָנוּ לְאָדוֹן פְּרָמָעָ
חָאָט עַר זֶה אָוֹן "צְרוּבָט גַּעַמָּאָט", אָנוּ מַעְהָר
פְּוּרְמָעָט פְּהָרְתָּהָן זֶה אָנוּ אַרְעָסְטְּרָטָה.

**צְרוּבָט-גַּעַמָּאָט סְׂרוּיִיב
מִתְּאָן וּוּלְגָעָרְהָאָלִי אִבְּעָרִי הָאָפְּ**

(א) דער 37-אַיְהָרְגָּעָר קְאָזְשִׁמְיוֹשׁ קְוֹשְׁעָן וְעַט זֶה אַיְהָם שְׁוֹן, דָּאַכְּט זֶה, נִישְׁטָה דָּאַלְעָעָן

שְׁוֹסְקִי אָנוּ אֶת "פְּרָאָפְּלָעָטְגָּעָלְעָר" שְׁבוּר אָנוּ מַטְרָחָה וַיְיַה...

אַוְאָגָנְטָרְנִיק, אָנוּ אַלְאָסְבִּין זָאָט עַר אָוֹסְטְּזָה וְאַלְגְּוָעָהָאָלָן
עַר הָאָט דִּי מְכָבָד גְּעוּוֹן מְסָטָה וְאַלְגְּוָעָהָאָלָן
קָרְרָוי — דִּי יְיַהְרָגָע יְזָעָקָז קְוֹשְׁעָשְׁוֹסְקָה אַיְבָּעָךְ
דָּעָר הַעֲלָמָת אָנוּ דָּרְבָּאָן דִּי קְיַאְפְּעִיטָם, מַאְכְּבָּנְדִּיג
וְיַן עַנְצְּטִיקְעָן.

(א') אַיְףְּשִׁירְאָקְאָזְקָפְּקָעָגָה. 5.

בְּיַי אַיְתְּלִיכְבָּר גַּעַלְעָגְנָהִית מַאְכָּט זֶה שְׁטָבְּנְדָגָן
מַפְּזָה דְּרָחָה אָנוּ גַּסְטָמָה צְוָתָבָדָה הָאָט זֶה זֶה אַפְּגָעָ
פִּיהָרָט אַיְן שְׁפִּיטָאָל. דָּעָר אַכְּדָה אָנוּ אַרְעָסְטְּרָטָה.

הָאָט עַר זֶה אָוֹן "צְרוּבָט גַּעַמָּאָט", אָנוּ מַעְהָר
אַמְּצָאָה זֶה אָוֹן צְרוּבָט גַּעַמָּאָט".

איָן דָּפְּמַ-7 טְּפָן צְיָהָנוֹגָט-טָאָג זְעָנָן בְּיַי אַגְּנוּ גַּעַפְּלָעָן דְּעֻוְוִינְסָעָן:

35007 זֶל. אַיְפְּזִ נְמָעָר 10.000

92285 זֶל. אַיְפְּזִ נְמָעָר 10.000

22 פֿיעַסְׂרְקָאוּוֹד 66 פֿיעַסְׂרְקָאוּוֹד נְאָוּמִיעָסָה 1

דָּאָס נִיק אַיְן שְׁפָעְנְדִּיג מִת אַגְּנוּרָעָט שְׁפִּילָרָן — מִר פְּמַפְּעָהָלָעָן אַיְיךְ אַזְּקָעָר אַגְּנוּרָעָט לְעָפָעָן:

לְבָעָר פְּרִיוּוֹן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

וּוְעַט וּוְיִתְּעַט גַּעַנְיָסְעָן דָּעָם צְוָוְרָיָה פָּן וְיַעֲנָן קְלִינָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָעָט. זֶה נִימָאָן

טָעָמָן, וְוּלְבָעָן רַעֲקָוְרָטְרָעָן זֶה קְוֹנָן דָּעָר לְאָדוֹרָ
בְּעַזְּבָעָט אַיְיךְ אַגְּנָהָרָעָט אַיְנְגָעָרְדָעָנָטָעָן לְאָקָאָל לְיַיְזָן
מוֹסְטָרָקָה קְוֹנָן דִּי גּוֹזִיסָע אַוְיסְלָעָנְדִּישׁ גַּלְגָּלְטָרְעָלָעָן
מַאְגָזְנִיעָן.

עַמְּשָׁנִיךְ אַיְהָם צְוָוְיָעָל דָּאָט דִּי פְּרָמָע

„JERZY MILL“ Łódź, Piotrkowska 73 Wieczne pióra

poleca

Repr. wiecznych piór
Dr. JUNGHA
na Rz. Polską
i w. m. Gdańsk.

PARK

Helenów! Wielką Zabawę Ogrodową w Helenów

Dziś, dn. 15 września 1935 r. urządza Zarząd Stow. „Rodzina Policyjna“

Początek o godz. 14-tej.

Wejście 1 zł, dla młodzieży 50 gr.

Cały dochód przeznaczony jest na wdowy i sieroty po poległych policjantach.

z różnymi atrakcjami.

z różnymi atrakcjami.

Wejście 1 zł, dla młodzieży 50 gr.

לטישניצע

פַּאֲרָ וּוּבְּעֶרְרִישָׁן-קְרָאַבְּלָעָן
מַעֲנֵעָרָ-שּׁוּכְבָּעָ אַיְזָהָיִטָּ-

קְרָאַנְכְּהִיטְמָעָן
פָּנוֹ דָקְטוּרִים-סְפָּעִיגְּלִיטְמָעָן
פְּיעַתְּרִילְאָוּוּרָן 45
טָפְּמָגָן פָּנוֹ 9 סְרָהָ בִּי 9 אַוְונָדָן.
פָּרוֹזָן אַזְוֹן יְבָדָעָרָן גַּעַמְתָּן אַזְוֹרִיָּן דָקְטוּרָן
אַזְוֹרִיָּן 3 וְלָ.

PODRĘCZNA

Zdolna podręczna poszukuje miejsce u krawczej. Oferty w administracji pod „Zdolną“

Dr. med. M. TAUBENHAUS

szp. 6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-479-480-481-482-483-484-485-486-487-487-488-489-489-490-491-492-493-494-495-496-497-497-498-499-499-500-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-509-510-511-512-513-514-515-516-517-517-518-519-519-520-521-522-523-524-525-526-527-527-528-529-529-530-531-532-533-534-535-536-537-537-538-539-539-540-541-542-543-544-545-545-546-547-547-548-549-549-550-551-552-553-554-555-556-556-557-558-558-559-559-560-561-562-563-563-564-565-565-566-567-567-568-568-569-569-570-571-572-572-573-573-574-574-575-575-576-576-577-577-578-578-579-579-580-580-581-581-582-582-583-583-584-584-585-585-586-586-587-587-588-588-589-589-590-590-591-591-592-592-593-593-594-594-595-595-596-596-597-597-598-598-599-599-600-600-601-601-602-602-603-603-604-604-605-605-606-606-607-607-608-608-609-609-610-610-611-611-612-612-613-613-614-614-615-615-616-616-617-617-618-618-619-619-620-620-621-621-622-622-623-623-624-624-625-625-626-626-627-627-628-628-629-629-630-630-631-631-632-632-633-633-634-634-635-635-636-636-637-637-638-638-639-639-640-640-641-641-642-642-643-643-644-644-645-645-646-646-647-647-648-648-649-649-650-650-651-651-652-652-653-653-654-654-655-655-656-656-657-657-658-658-659-659-660-660-661-661-662-662-663-663-664-664-665-665-666-666-667-667-668-668-669-669-670-670-671-671-672-672-673-673-674-674-675-675-676-676-677-677-678-678-679-679-680-680-681-681-682-682-683-683-684-684-685-685-686-686-687-687-688-688-689-689-690-690-691-691-692-692-693-693-694-694-695-695-696-696-697-697-698-698-699-699-700-700-701-701-702-702-703-703-704-704-705-705-706-706-707-707-708-708-709-709-710-710-711-711-712-712-713-713-714-714-715-715-716-716-717-717-718-718-719-719-720-720-721-721-722-722-723-723-724-724-725-725-726-726-727-727-728-728-729-729-730-730-731-731-732-732-733-733-734-734-735-735-736-736-737-737-738-738-739-739-740-740-741-741-742-742-743-743-744-744-745-745-746-746-747-747-748-748-749-749-750-750-751-751-752-752-753-753-754-754-755-755-756-756-757-757-758-758-759-759-760-760-761-761-762-762-763-763-764-764-765-765-766-766-767-767-768-768-769-769-770-770-771-771-772-772-773-773-774-774-775-775-776-776-777-777-778-778-779-779-780-780-781-781-782-782-783-783-784-784-785-785-786-786-787-787-788-788-789-789-790-790-791-791-792-792-793-793-794-794-795-795-796-796-797-797-798-798-799-799-800-800-801-801-802-802-803-803-804-804-805-805-806-806-807-807-808-808-809-809-810-810-811-811-812-812-813-813-814-814-815-815-816-816-817-817-818-818-819-819-820-820-821-821-822-822-823-823-824-824-825-825-826-826-827-827-828-828-829-829-830-830-831-831-832-832-833-833-834-834-835-835-836-836-837-837-838-838-839-839-840-840-841-841-842-842-843-843-844-844-845-845-846-846-847-847-848-848-849-849-850-850-851-851-852-852-853-853-854-854-855-855-856-856-857-857-858-858-859-859-860-860-861-861-862-862-863-863-864-864-865-865-866-866-867-867-868-868-869-869-870-870-871-871-872-872-873-873-874-874-875-875-876-876-877-877-878-878-879-879-880-880-881-881-882-882-883-883-884-884-885-885-886-886-887-887-888-888-889-889-8810-8810-8811-8811-8812-8812-8813-8813-8814-8814-8815-8815-8816-8816-8817-8817-8818-8818-8819-8819-8820-8820-8821-8821-8822-8822-8823-8823-8824-8824-8825-8825-8826-8826-8827-8827-8828-8828-8829-8829-8830-8830-8831-8831-8832-8832-8833-8833-8834-8834-8835-8835-8836-8836-8837-8837-8838-8838-8839-8839-8840-8840-8841-8841-8842-8842-8843-8843-8844-8844-8845-8845-8846-8846-8847-8847-8848-8848-8849-8849-8850-8850-8851-8851-8852-8852-8853-8853-8854-8854-8855-8855-8856-8856-8857-8857-8858-8858-8859-8859-8860-8860-8861-8861-8862-8862-8863-8863-8864-8864-8865-8865-8866-8866-8867-8867-8868-8868-8869-8869-8870-8870-8871-8871-8872-8872-8873-8873-8874-8874-8875-8875-8876-8876-8877-8877-8878-8878-8879-8879-8880-8880-8881-8881-8882-8882-8883-8883-8884-8884-8885-8885-8886-8886-8887-8887-8888-8888-8889-8889-8890-8890-8891-8891-8892-8892-8893-8893-8894-8894-8895-8895-8896-8896-8897-8897-8898-8898-8899-8899-8810-8810-8811-8811-8812-8812-8813-8813-8814-8814-8815-8815-8816-8816-8817-8817-8818-8818-8819-8819-8820-8820-8821-8821-8822-8822-8823-8823-8824-8824-8825-8825-8826-8826-8827-8827-8828-8828-8829-8829-8830-8830-8831-8831-8832-8832-8833-8833-8834-8834-8835-8835-8836-8836-8837-8837-8838-8838-8839-8839-8840-8840-8841-8841-8842-8842-8843-8843-8844-8844-8845-8845-8846-8846-8847-8847-8848-8848-8849-8849-8850-8850-8851-8851-8852-8852-8853-8853-8854-8854-8855-8855-8856-8856-8857-8857-8858-8858-8859-8859-8860-8860-8861-8861-8862-8862-8863-8863-8864-8864-8865-8865-8866-8866-8867-8867-8868-8868-8869-8869-8870-8870-8871-8871-8872-8872-8873-8873-8874-8874-8875-8875-8876-8876-8877-8877-8878-

**פָעַמִּים מִשְׁרֵשׁ שְׂמִימָנוֹג אֵין דְשֻׁעַנְעָדָע
מוֹסָאַלִינִי טְרִיבֶת דּוֹרְכָאוֹיס צָרָמָה**

וואס פיהרט היינט א קאמפאניע פאר מאנקצעים, אין דעם איטאליעניש צופירידענשטעלען די איטאליעניש אספיראציעים און אבער איז רוזאלווציע בעדייט נאדר נישט, איז צי ווועט די ענגלייש רגענונג נאכ' אדרוכביהרדען גבען ליליבצייטיג א סאטיספאציע די ווירקליכע,, עראודטויילט" איטאליען, וואס איז ארוונער איז שגענווע נישט ערקלעדען, איז אונן לאנדערטע בריטיש אונטערעסן איז אביסי- מען פון דער פעלקער-לייג זאל דורך ענגלאנד אנד איהרע אינטערעסן און די אינטערעסן פון ווועלט" ניען. פערשטעהט זיך, איז די פערשטעדונג זאל מילאן פון נונג וואלט ערפענט וווערען אלס א אונווידיגער פארטנער צו שלום פאדערן, איז זאל אנהויבען דיאבלאמאטישע דאס זענען די שטימונגען, וואס הערשען איז פיהרטן דירקטע אונטערהאנדלונגען. דער פרע策ע אונטערהאנדרקונגען מיט איטאליען? האט מען דאס דענס היטלערדיטשלאנד בעווייזט, דאס ענגלאנד מצד איטאליען גישט אינטמאל ערקלערם, איז די ענבר רום. איז עס איז דערבער פערשטעדלוּר, איז בוי נאכדרם, ווי זי האט אדרובנעה פיהרט די עראודטויילט לישע אינטערעסן איז אביסיינען ווועלטן דורך דער איז אינטערעסן פון דער עפערטיליבער מינונג איז איז טאלען, איז פארהאץ קנאפע האפנונג דערויף, דאס לונג פון דיטשלאנדר איז שגענווע, איז זי באלאד איטאליענישער אקציינז נישט אונגעיריהט וווערען.

לאווארלטס רעדע אין זשענעווע אויף דער פֿעל
אַרְפָּדוֹזָמָלָנוֹן פּוֹן דער פֿעלְקָרְדְּלוֹגָן ווּרטָט אַין
לְגַעֲמִיָּן אַוְיָנְגַעַטְיוֹתֶשֶׁט אַין דֻּעַם זַיִן, אַזָּאָ פֿראָנְקָה
וּירְקָה האָט אַנְעַרְקָעֵנְט דַּי עַנְגְּלִישָׁע טַעַזְעַ
זָוּ דַּעַר פֿעלְקָרְדְּלוֹגָן דַּאֲרָה בְּכָל בְּעַטְאָנְט ווּרְעָן
אָס אַיזְוּן וּשְׁעַנְעַוּן נְעַבְּרַנְט זַיְךְ נְיַשְׁט קַיִן אַיְזָן מַלְוָה
הַ, וּאָס זַוְּקָאָפְּעַן שְׁטַעַלְעַן אַוְיָהָר דַּעַר זַיְטָ פּוֹן
יַטְאָלְעַן אָוֹן זַוְּקָאָיְהָר אַנְעַרְקָעֵנְעַן רַעַכְט אַוְיָהָר
אַלְאַנְאַלְעַ עַקְסָפָאַנְסִיעָ אַוְיָפְּעַן חַשְׁבָּן אַבְּיָזְנִיגָּעַן.
וּסְמָלְקִינְיָס לְאָגָע ווּרטָט צְוִילָב דַּעַם בְּעַשְׂוִירָט אָוֹן
עַן דַּאֲרָה אַנְנְחָהָעָן, אָזְעַד ווּטָט זַוְּקָנְאַגְּט בְּעַ
אַרְכָּטְבָּעָן פְּרוֹיהָר, אַיְדָהָר עַר ווּטָט זַוְּקָנְאַגְּט בְּעַ
זַוְּקָעָן אַיְזָן נְגַעַן זַיְונָעָב עַוְואַפְּעַנְטָב אַטְאָלְיָאַנְעָן,
וְגַם עַס קְוּמָעָן ווּוּטָר פְּאַר אַוְנְטָרָה אַנְדְּגָוָעָן מִיטָּן
אַזְוָן דַּהְבָּהָרָהָעָן אָז אַפְּרָוְדְּוָהָרָהָעָן אַלְעָגָוָן אַגְּדָר

די יפאניישע עקמטעזען אפגעהאלטען א נצחן

27 יאהר ווארט אַצּוֹם טוִיט-פָעָרְמָשְׁפְּטָעֵר אוּיפְּדָעֵר עֲקוֹזְעֻכְּזִיעַ

עם שטעהלט זוך די פראנגע, וואם פאר אַרטען
להוציאו ואלט פאר דויים געווען אַנְגָּמְפֶּרֶת, ווען אלאי
זוי האט, לוייט מוסאליני'ס פערארדןונג. געפֿאָדרעיך
בפּון דאטט פְּרִיעַ הענד בְּגָוֹעַ אַפְּיִינְגַּעַן? אַיִן אֵין
טַּאֲלִיעַן נַוְּיֶבֶט קִינְגֶּר נִוְשֶׁט, אָז די פֻּלְקָרְדְּלִינְגַּן
אָל אָזָּא פְּאַדְרָוָנָגּ נַאֲכָגְעָפָעַן. דער אַוְינְצִיגְעָר מענען
לִזְבְּכָעַר קַאמְפְּרָאָמִים וּוּאַלְטָן כָּאָר גְּנוּעָן עַפְּסָם אַפְּאָר
מוּלָע, וואם זָלְט דָּעַט נַאֲנְצָעָן עַנְיָן אַפְּלָעָגָעָן אָוֹן זָהָב
אוּוּוֹף אַוְטָאַלְיָעַן נִוְשֶׁט אַרְיוֹפְּלָעָגָעָן סִיּוֹן שָׁוָם פָּעָר
פְּלִיכְבְּטָגְנוּנָעָן אוּוֹבּ דָּעַר „קַאמְפְּטָמָט פּוֹן 5“ וּוּטָז
כָּעֵן רַוְּזָקָלָעּ עַנְשִׁידָנוֹנָעָן, וּוּאַלְטָן דָּעַר אָוּסְפְּרוֹן
פּוֹן קָרְיוֹזִים אַיִן דָּעַר פֻּלְקָרְדְּלִינְגַּן גַּעֲלָאָזָט אַפְּשָׁלָעָפָעָן
נָאָר בֵּין צָוָם אַנְחָוָבּ פּוֹן דָּעַר קָרְנוֹסָאַקְצִיעָאָזָן דָּאָז
וּוּאַלְטָן שָׂוִין דָּעַר דָּאַט גַּעֲמוֹת אַנְגָּמְפֶּרֶת אַשְׁטָלָנוּנָעָן
אַיְתָאַלְיָעַן הַאֲפָט שְׁטָאָרָק אָוּוֹף פְּרָאָנְקָרִירִיךְ, וּוּוְילְאָז
זָאַלְהָאָט שָׂוִין נִוְשֶׁט אַיְינָמָלּ אַרְדוּסְגָּעוּזָעָן מוּ
סָאַלְנָנִי' זָוִין אַוְרְכְּבָטְמִיעָן פְּרִינוֹנְדָשָׁאָפָט. עַס הַעֲרָשָׁה
אַפְּיָלוּ דָּאַרְטָט אַמְּרוֹא, אָז — בַּיְיַי די פְּרָאַנְצִוְיזִישָׁ
פְּאַרְלָאָמְעָנָטָאָרִישָׁע בְּעַזְיהָוָנָעָן אַיִן עַס שְׁטָעָנְדָרִיךְ
מַעְנָלִיךְ — בַּיְיַי אַשְׁוּעָנְטוּלָעָן רַעֲנָנוֹנְסְּמָרְקוּיָּה
קָעָן לְאַזְוָאָלְפְּרָלִירָעָן די מַאְכָטָם, אַפְּעָר אַיִן דָּוִי
לְעַנְתָּמָעָן אַזְוָךְ הַאֲפָנוֹנָגּ אַוּוֹף די פְּרָאַנְצִוְיזָעָן מַוְילָ
טָעָרְישָׁע קְרִיוֹעָן, וואם הַאֲבָעָן פְּרָוְבִּינְדָעָן אַעֲנָנָ
צְוָאָמְעָנָטָאָרִיבָיָט מִיטְן' אַוְטָאַלְיָעָנִישָׁן גַּעֲנָעָרָאָל
שְׁטָמָבָ.

אין רוים שטעה מטע זיך אויך די פרענקן, ווא
וועט זיין אהט איטאָליעַן וועט פערלאָזען וועגען

ווע. דערויף הערט מען דארטט פֿאָלענְדַּען עֲנִמְפַעַר
וועם זעהט אום, שטראבעט אַוְטַאְלַיעַן קָודֵם
אי, קעראווארויזען האהנוווען דורך דער פֿאָלעט-סְלִינְגֶּן

י. יוזי עוזופר

אין ראמצען=רוֹסְפָּלָאַד

אֲבִימָלֵעַ קִיבְּרִין
(חֹמָאָר פּוֹזֶן)

תמען חטא א' חתונת
געמאנטם.
חטא מווידעל — שיר השירים
פאראכט,
אוון דער בחר זיך קהלה
פעטראכטם.
אוון, איז מאירעל אין
א' שעדל!
א, מווידעל, אוויף דיר דארף מען
וויביגען.
וועי אונגעער ירמייהו דער
מקובן,
אוון זאגען: אומחה ישבה
ברדר.

* *

א' זאגען פון מגיה בעהטראטסיג געטנערען
זאגען פון מגיה בעהטראטסיג זיין זיגען אונ
שעט דעם מגיה, ער זאל אוינחערען. קינקט דער מגיד
זון זיגען און זאגען:
דער זיגען און גומן, נאך דער וויזער מושג זישט.
צעויזי חסידים האפען זיך געטראטער אוויף דער באהן-
רעפדה מונט רבין, האפען זיך געטראטער זיך געטומען דער בעעה-
ה זיך ואונגעדר, זאום דער פערזעט זעניזויזט.
זאגט איזוינט, וווען איך בזון עיקומען זום רבין,
געוווען פרויטשtag און מען האט גנטש געטנטט קרי-
קיען פיש. דערויל איז אנטקעטמען א' חסיד מיט
יש, האט דער רבוי געטנטט פון דעם פיש אפער פיר
ערלט פיש, איזו, איז עס איז געוווען גענגז פאר אלע-
זאגט דער צוינווישער: — דאס איז גאנזישטן וווען איך
בעיקומען איז מײַן רבין אוויף שבת, האט גערעגעט
מען האט געדאטשט מהדז זיין די לבנה, האט דער רבוי
אגט איז די לבנה זאל ארכויסקומען, זענין ארכויסגען
ען טויזען לבנה.
זאגט דער ערשותער: — וויז קאן דאס זיין?
ענדגערט דער צוינווישער: — איז די ווועט ארכויסגעטלען-
פון די פיש, וועל איך ארכויסגעטלען פון די לבנה?

— זיינט מיר מוחל, עס האנדערלעט זיך וועגן
זעהאר א ווילטיגער זאהך. קאראלען דראהת אַ ספנה...
אייך מון איהם וואָרענצען... אַיך מז' מיט איהם
לעדען...
אייך האב בעזעהען ווי איזן דער אנדערלעט טיר
האט זיך בעזעהען דער קאָפּ פֿון קָאָרְלִיס שׂוּסֶר
טאָר. ווען זי האט מיך. ערעורען, האט אַיהֲר פֿנים
בעזקמען אַ בִּיזּוּן אַיסְדוֹרָם. אַיך האב שׂוֹן קָרְדִּי
הער בעזעהעלת, אָנוּ זי איז געגען מײַן קָרְמִינְדְּשָׁאָט
מיט קָאָרְלִעָן.
איין זאהך איז געוווען פֿאָר מיר קלְאָר: די
שְׁתַּחַרְמִיטְעָן זעגען דָּא נִישְׁתְּ בְּפּוּעָן. אַ דָּאנָק
גָּאָט, אַיך בין בעזקמען אַיך דער צִיטָן.
פּֿוֹנְגָּה מִינּוֹת שְׁפַעְטָעָר בֵּין אַיך גַּעֲזָעָסָעָן אַיך
זַיְינְגְּצִימְעָר.
קָאָרְל אַיך געוווען דער שְׁרָאָקָעָן אָוּן נָהָר
בְּפִאָרְמְרוֹדְהִיגְטָן פֿון מַיְוָן קָמְפָעָן אַזְּוִי שְׁפַטְט. עַר אַיז
געווועִי הַאָלָב אַגְּבָעָטָן, אַהֲן אַ קָּרְגָּאָגָעָן, אַזְּנָעַ גַּעַ-
הַאָלְטָעָן זַיְינְגָּה אַהֲנָד בְּיַיִם הַאָלָל, וַיְיַע אַזְּגָּעָן זעגען
גַּעַלְאָקְעָן פֿון מָר צָר דער טִיר אָוּן פֿון דָּעַר סִיר
צְוֹרִיק צְיִינְגִּיר. אַיך האב פּֿעַרְשָׁטָאָגָעָן אַוְּ צְמִיצְעָר
הַלְּרָעָט זַיְה אַוְנְטָעָר — אַוחְדָּא זַיְן שׂוּזְעָטָעָר.
אייך האב בעזקמען שְׁטִילְעָרְהִיטָן דָּעַרְצָעָהָלָט וּוָאָס
עס אַיך פּֿאָרְגָּעְקָמָעָן בֵּין אַהֲן אָוּן דָּעַם צְוֹוָעָק
פֿון מַיְוָן קָמְפָעָן.
— דָּאס אַיז וּפְהָר פּֿינְגָּן פֿון דִּיר, ערְגָּא. —
הַאָט עַר גַּעַזְעָגָט — אַיך קָעָן דָּעַם יְוָנְגָעָמָן, וּוָאָס
הַאָט גַּעַזְעָגָט בֵּין אַיְיך, זַהָּר וּוּנְגִיג. עַר האט
פֿון שְׁרָעָק פּֿעַרְלְזִירָעָן דָּעַם קָאָפּ. אלְעָנְגָּאָלָס, האב

אנטשען די טרייט פֿוֹ דָעַר גַּעֲשִׁיכְתַּע

— 4 —

(דער צעה להלן)

פֿוֹ אַסִּיף דִּימָאוֹר

לטוף האט זיך די טיר געעהנט. דער פֿאָרטיעֶר האט, מיך געעהנט. ער האט מיך עטליבע מאָל גע-
זעהנען אָן מסחמא געוואָסט וועגען מיר מעהָר, זיַּי. אַיך האָב דָּאס געדראָט. גוּשֵׁת אַיִינְמָאָל האָט ער
בעקמען קָהָן מיר אַ פֿאָר קָעְבָּגֶב.

— ווּאָס אַיזָּו? ווּאָס דְּאָרְטַּת אַיזָּה? — האָט
ער בִּינוּ געָרְעָגֶט.

— אַיזָּו הָעָר ווִינְקָלְעָר אַיזָּו דְּרִיחָהִים?

— יַא, אַיזָּו דְּאָכָּט זִיך. אַפְּנָאָר אַיזָּו שְׁפָטָם?

— אַיך לְאָהָר אָוּעָך — האָב אַיך געענְטָהָרָט
און אַיהם אַרְיוֹנְגָּרוֹקֶט קְלִינְגָּעָל אַין דָעַר האָנדָר
אַרְיוֹן — עַנְטְּשָׁוְלְדִיגְט, ווּאָס אַיך האָב אַיך אַזְּיַּעַט.
געוּעָקֶט, אַיך דָאָרָה אַיהם נוֹזְטוֹג וועהָצָן.

ער האָט גַּאֲדוּשָׁת געענְטָהָרָט אַון גַּעַשָּׁאָ
קָעְלָת מִיטָּן קָאָפֶן. אַיך בֵּין אַרְיוֹנְגָּעָלָהָקֶן די טְרָעָפֶן

קָאָרְלָה האָט געוֹאוֹנוֹט מִיטָּן עַלְטָעָרָר, חַחָר
בְּהַגְּעָהָאָטָר שׂוֹעָטָעָר. אַיהֲרָה מָאָן האָט מִיר גַע-
עַפְּגָעָט די טִיר. עַס אַיזָּו פֿאָר מִיר גַעַוּעַן וועהָר
אַומְאָגְעָנָהָם צָו שְׁטִין אַזְּיַּת דָעַר שְׁוּעָל אַון
רְאֵצָן האָלָבָע וועַרְצָרָע:

אַיך בֵּין גַּעַשְׁטָעָגֶעָן לְעַבְּעָן דָעַר טִיר אַון
בְּיִשְׁתְּגָעָט גַעַוְאָסָט, זַוְאָס צָו טָן. עַטְלִיבָעָמָל האָב
אַיך אַגְּגָהָוִיְּבָעָן צָו קוּיְּעָן, אַונְזָעָרָס פֿעַצְיִיצְלָעָן
סְלִיף. יַעֲדָעָס פֿאָרָל אַין דִּיטְשָׁלָאָנדָה האָט אַ בעַע-
שְׁתִּימְטָעָס מַעְלָאָדָעָן, אַ פֿשְׁוֹטָן נִיגְזָן, מִיטָּן וועַלְכָעָן
אַיִינְבָּרָד רְוָתָאָרָס אַרְיוֹזָס דָעַם צוֹוִיטָעָן. עַס אַין אַסְטָמָן
מַמְּאָל אַונְגְּבָעָקוּס אַגְּזָקְלוֹגָעָן אַון אַרְיִינְגָּנוֹן —
פּֿאַיְּלָטְמָעָן אַונְטָעָרָן קְעַנְסָטָעָר אַון מַדְעָרָקָעָן
לִיהְיָה שָׁוֹן.

וּוּעָן ער ווֹאלָט גַּעַשְׁטָעָגֶעָן אַונְטָעָרָן קְעַנְסָטָעָר
און מִיחָה גַעַרְוֶעָן, ווֹאלָט אַיך זִיך אַזְּיַּעַטְבָּט,
הָאָב אַיך גַעַטְרָאָט, אַון מִיְּנָן הָאָרֶץ אַין מִיר גַעַ
וּזְאָרָעָן שְׁוֹעָר.

אונ אַפְּשָׁר אַיזָּו ער גַּאֲרָבִישָׁט אַינְדָעָהִים?
אַפְּשָׁר האָט מַעְן אַיהם שָׁוֹן לְאַנְגָּן אַוּוּקְגָּעָהִירָט
אַין טְוּרָמָעָ? ..

אַיך האָט בְּעַשְׁלָאָסָעָן אַגְּזָקְלוֹגָעָן אַון אַיזָּו-
וּזְעָקָעָן דָעַם פֿאָרְטִיעָר. דָאָס אַיִּז גַעַוּעַן אַ גַעַזְאָגָעָט
אַזְּאָרָס צָו טָן, אַפְּנָאָר ווּאָס דָעַן אַין מִיר גַעַבְלִיבָעָן
כָּזְצָחָן?

